

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vez. fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Magyarország halrajzának felderítése. *Répássy Miklós.* — A vízszennyezésekről és azok hatásainak megállapításáról a modern biológiai vízvizsgáló módszerrel. *Dr. Unger Emil.* (Folyt.) — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A magyar kir. földművelésügyi miniszter a *rudnó-völgyi halászati társulat* alapszabályait és üzemtervét 50316/1916. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Magyarország halrajzának felderítése.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi február 16-án tartott közgyűlésén elfogadott indítványhoz.

Írta: Répássy Miklós.

Magyarország halrajzi adatainak mintegy öntudatlan elemeivel már a régibb írók műveiben is találkozunk. Így *Reisinger J.* is megmondja minden halnál, a melyet leír (Specimen Ichthyologiae sistens pisces aquarum dulcium Hungariae, Budae, 1830), hogy Magyarország melyik vizében lakik; ez az adata azonban nagyon is gyér. *Kriesch János* (Halaink és haltenyésztésünk. Pest, 1868.) már a magyarországi halak táblázatos átnézetében, az előfordulás rovatában, sokkal több lelőhelyt adja az egyes fajtáknak, anélkül azonban, hogy megmondaná, honnét is veszi adatait. Valószínűleg korábbi ichtyologusok és írók adatait (*Heckel, Siebold* stb.) használta fel.

Az első, a ki halrajzunk kérdését, Magyarország halainak elterjedését, természettudományos kritikai alapon tárgyalja, *Herman Ottó* volt. (A magyar halászat könyve. Budapest, 1887. II. k. 639—652 l.) Mindenekelőtt megállapítja, hogy „Az elterjedés, a melylyel foglalkozunk kell, jelleme szerint kevésbé földrajzi, ha helységnevek s a helységek közönséges földrajzi fekvése szerint veszszük; annál inkább vízrajzi...”

Magyarország vízhalózata tehát a kiinduló pont. *Herman Ottó* a *Petényi* és saját megfigyelései alapján 32 vízre adja meg, hogy azokban, mely halfajok vannak elterjedve. *Petényi* különösen a felsőmagyar-

országi vízmelléken gyűjtött, *Herman* pedig a magyar vízmellékeket kutatta; az elterjedés általa megadott „első elemei tehát a Poprádtól a Muráig, illetőleg az Aldunáig s a Fertő tavától a Vargyas, illetőleg az Olt vizéig terjednek”.

Ennek a gyűjtésnek az alapja azonban tulajdonképp a népies halnevek összeszedése volt; azoknak a tudományosan meghatározott halfajokra való alkalmazása adta meg annak *halrajz* jellegét.

De *Herman Ottó* is kijelenti, „hogy ez a halrajz kezdetleges, mert hiszen jobbadán csak azt adja, a mit a nép is megkülönböztet; de azért ez a halrajz fölér egy jó vázlatlalt, a melyből idővel a teljes kép megalkotható”. A mi *Herman Ottó* halrajzi vázlatának megbízhatóságát illeti, ő, hogy úgy fejezzem ki, a személyes megfigyelésre fektette a súlyt, azért csakis a *Petényi* és saját nevével kapcsolatba hozható adatokat közli.

Herman könyvének megjelenése, tehát 1887 óta alig történt aztán e téren valami.

A halakat tárgyaló nagyobb mű magyar nyelven azóta csak a *Brehm*-féle „Az állatok világa” című munka magyar átültetése, a melyet 1905-ben adtak ki s a melyben a halakat *Kohaut Rezső* tárgyalja. A halrajzra vonatkozólag azonban csak a régebbi, legfőképp *Herman Ottó* adatait használja fel.

Egyes vízszakaszok halrajzát tárgyaló munka is csak egy említhető, de az a *Balatonra* vonatkozik; mégis oly vízre tehát, a melynek halászat tekintetében mindig elsőrangú szerepe volt hazánkban. A Magyar Földrajzi Társaság Balaton-bizottsága által „A Balaton tudományos tanulmányozásának eredményei” címmel kiadott munka II. kötetének első része, a mely 1897-ben jelent meg, tárgyalja a Balaton faunáját. A Balatonban élő halfajokat *dr. Daday Jenő* sorolja fel, de csak „az irodalom alapján”. Új adatot tehát nem igen közöl, kivéve a *dr. Vutskits* feljegyzéseit, a melyek *Herman O.* utáni időbe estek s a melyek azért becsesek, mert szintén közvetlen megfigyelés eredményei.

A mi bennünket azonban különösen érdekel *dr. Daday* összeállításánál, az az, hogy ő hét természetbúvár megfigyelésének táblázatos összeállításából a fajok *gyakoriságára* következtet. Hát ez a következtetés, még a valószínűségi számítás szerint is, csak akkor lehetne elfogadható, ha a búvárok megfigyelése egyenértékű volna. Már pedig azt állítani oly különböző időben s különböző készültséggel tett megfigyelésekről, a minő pl. a Reisinger-é és *dr. Vutskits-é*, lehetetlenség. De fontos, hogy a *gyakoriság* kérdését egyáltalán felveti *dr. Daday*, mert az közgazdasági, gyakorlati szempontból nagy horderejű; a gyakoriság megállapítása nélkül a halrajzot nem tarthatjuk teljesnek. Ennek a megállapításnak azonban más módon kell történnie. Bizonyos részben a legtökéletesebben éppen a Balatonnál már meg is van oldva, a hol 1900 óta az évi fogásokat a legtöbb halfaj külön-külön megállapított súlya szerint kimutatják. Ilyen szempontból bizonyára megoldódik a „véletlen előfordulások” kérdése is s lehetetlenségnek tartom, hogy kellő kritikával a Balaton halfaunájához hozzá lehessen számítani a kecsegét és az angolnát, — nem is szólva a *lazacsról* (*Trutta salar* L.), a melyet *dr. Jankó János* említ, mint a Balaton halai közé tartozót, az imént idézett mű II. kötetének 2. részében „A balatonmelléki lakosság néprajza” cz. alatt. (VI. fejezet. 311. l.) Hogy itt nyilvánvaló tévedésről van szó, azt már kimutattam, mikor emlékezetbe idéztem, hogy 1881-ben és 1882-ben, az akkori divatos „mesterséges költetés” behatása alatt kaliforniai lazac (Oncorhynchus quinnat) ivadékát bocsátották a Balatonba. (Halászat. 1903. február 1.: „A Balaton halászata.”) Abból láthattak esetleg a balatonmenti halászok egy-két tovább élő, szívósabb példányt. De a lazacot a Balaton halfaunájánál említeni nem szabad. —

Mindezt csak azért hoztam fel, hogy rámutassak, mennyire szükség van arra, hogy Herman O. kezdeményező lépése után e téren történjék valami.

A feladat nagyságával már Herman Ottó is tisztában volt. A magyar föld óriási vízhálózatára gondolva kérde: „s ki legyen az, a ki ennek a hálózatnak minden erecskéjét halaira nézve kikutatta s ily alapon nyugodt lélekkel vállalkozhat az elterjedésből folyó tanulságok vázolására?”

Ezt nem tette senki sem; erre nem vállalkozhat egyes ember; nem is lehet az egyes ember feladata, mert ezt csak nagy időknél gondos munkafelosztása közelítheti meg.

És a midőn én mégis vállalkozom, előttem csak egy ösztönző áll, az, hogy a legnagyobb feladat megoldását is kezdeni kell valakinek, ha kis erővel is, de becsületesen. A megtört ösvényen — ha rögzös is — majd indulnak mások és ezek után ismét mások, a kellő idő pedig meghozza a kellő eredményt.

Lesznek talán olyanok is, a kik bizonyos könnyelműséggel vádolnak majd, hogy olyan nagy horderejű kérdésben, mint a minő Magyarország halrajzának felderítése, ebben a háborús nehéz időben s oly testületben tettem indítványt, a mely sokkal inkább gyakorlati, mint tudományos téren működik.

Az időpont tekintetében aggodalmaskodóknak megnyugtatósára az szolgálhat azonban, hogy a feladatot nem tekinthetjük máról-holnapra, rövid időn belől megoldhatónak. Ha így volna a dolog, akkor csakugyan időszerűtlen lenne most állani elő vele. Nem egy, de sok hosszú év kell ahhoz, hogy — a mint Herman O. is kifejezi — a feladat megoldását „megközelíthessük”; már annak az előkészítése is hosszabb időt vesz igénybe,

Nagyon szükséges tehát, hogy legalább ezt az előkészítést végezzük most, hogy aztán a béke idején — remélhetőleg nem sokára — teljes erővel foghassunk az érdemi rész végzéséhez.

A mi pedig azt illeti, hogy az indítvány az Országos Halászati Egyesületben hangzott el, azt éppen ennek az egyesületnek gyakorlati iránya okolja meg.

Herman O. néprajzi szempontokból indult ki. A mai korban a közgazdasági kérdések uralkodnak. A mi részünkről a közgazdasági szempontok lépnek előtérbe s azok vetették fel a feladatot.

A közgazdasági szempontok azonban egyáltalán nem zárják ki sem a néprajzi, sem a tudományos szempontokat, sőt helyesen e három irányban kell a kutatásnak haladnia, mert e három irány érdeke tulajdonképp egymást segítő eszköz az ország teljes halrajzának az összeállításánál.

A feladat megoldásánál pedig igen nagy részben gyakorlati munkáról van szó.

Herman O. szerint az „előfeltételek legfőbbje az, hogy minden folyót, minden mellékágot, minden évszakban a legapróbb részletig át meg át kell vizsgálnunk, úgy szólván megszűrnünk”. A továbbiakra vonatkozólag megjegyzi: „hogy a kutatók legfőbbje nem jár el rendszeresen; erősen rátámaszkodik a véletlenre; számít a halaspiacokra, a hova a halászság csak az eladható halat hozza, tehát a kistestű, de tudományosan véve igen értékes hal, csak véletlenül kerül oda; igen sok kutató nem ért a halászáshoz, tehetetlenül vergődik a legérdekesebb vizek partján.”

Mindezeket a nehézségeket egy oly testület keretében gondolom legkönnyebben legyőzhetőnek, a mely a legközvetlenebb összeköttetésben áll a halászatot űző foglalkozási körrel s ily módon köze van Magyarországnak egész vízhálózatához. Ez pedig a kiindulási pont.

Az egyesület szervezeténél fogva képes lehet arra, hogy az egész munkát gazdaságosan megossza s abba *rendszerességet* vigyen be bármennyi ember dolgozzék is egyszerre.

A gyakorlati alap végül, a melyen az egész tevékenység mozogna — s ez talán a legfontosabb mozzanat — lehetővé teszi az egész mű *tárgyi megbízhatóságának* a megteremtését és pedig lehető sok, a megvizsgált vízszakasz halfaunájának egyedeit magában foglaló helyi gyűjtemény létesítésével.

Ezek után már csak a részletkérdések következnek, a melyek megállapítása az Országos Halászati Egyesület által kiküldött bizottság feladata lesz.

Most már csak az volna a kívánatos, hogy az eszmét minél több oldalról, minél többen karolják fel s minél többen szegődjenek társul ama munkához, mely Magyarország halászatának egyik legnagyobb, de egyúttal egyik legszebb feladatát lenne hivatva megoldani.

A vízszennyezésekről és ezek hatásainak megállapításáról a modern biológiai vízvizsgáló módszerrel.

Irta: **Dr. Unger Emil**, kir. asszisztens.

(Folytatás.)

A mikroszkópi vízelemzésnek¹⁾ mindenesetre megvan az az előnye, hogy a biológus ezt valahogyan mindig elvégezheti, a hányszor vízmintát kap kezeibe. Amde

¹⁾ L. A mikroszkópos vízelemzésről cz. közleményemet. Halászat. 1911. júl. 1. szám.

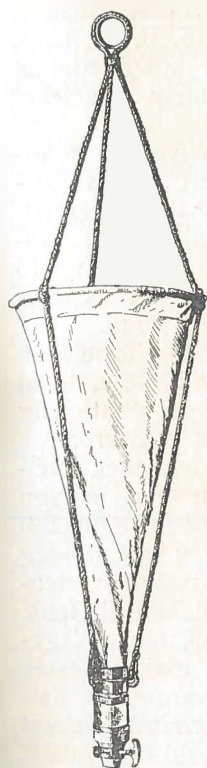
tekintettel a biológiai vízvizsgáló módszer mai fejlettségi fokára, tekintettel arra, hogy a mikroszkópi víz-elemzés ennek csak egy része: ez még korántsem elegendő. Lássuk tehát, hogyan dolgozik a biológus manapság a helyszínen.

Első teendője, hogy *alaposan* körülnézzon, a vizet és környékét éles szemmel átkutassa, hogy a vízminta- és egyéb mintavételek helyeit kiválaszsa. Midőn ez a kiválasztás egy helyen megtörtént, egy távcsőszerűen összetolható, fémből készült *merítőnyelet* (1. rajz) vesz

1. kép. Merítőnyél.

elő felszereléséből, azt hosszúra kihúzza és fémből készült *literes poharat* erősít végére. Ezt a vízzel ki-

2. kép. Planktonháló.

öblíti néhányszor, azután merít vele. Mélyebb vízrétegek azonban csak különleges eszközökkel hozhatók felszínre. Ezek közül legmodernebb a *Wilhelmi* által szerkesztett új kézi planktonszivattyú¹⁾, melynek szívócsöve különféle mélységekre bocsátható le s a végén levő, esetleg *fehérre* festett súly egyúttal a víz *átlátszóságának* megítélését teszi lehetővé. Ez a szerszám egy-egy dugattyúnyomással fél liter vizet szállít fel. A merített, vagy szivattyúzott vízzel teljesen tiszta üvegedényt 2—3-szor kiöblítünk, azután csaknem színtig töltjük vele, bedugaszoljuk s így teszszük el, azonnal megjelölve a szükséges adatokat: mérítés helye, ideje. Ez a vízminta azután „merített minta” jelzést kap. Eddig a biológus dolga a vegyész mintavételéhez teljesen hasonló, csak annyiban különbözik, hogy a biológusnak sokkal kevesebb vízre (legfeljebb egy negyed literre) van szüksége. Most következik a „seston” összegyűjtése. Rendszerint 50 liter vizet szűrünk keresztül a *planktonhálón*, vagy a *Kolkowitz-féle fémszítán*²⁾ (2. és 3. rajz), úgy hogy a vizet a merítőpohárból (vagy czélszerűbben és gyorsabban egy ismert térfogatú nagyobb edényből) egymásután *beleöntjük* és keresztülfolytatjuk rajta. Ha van planktonszivattyúnk, akkor ennek felső, kezünkben tartott vizet adó csöve alá helyezzük a szűrőszerszámot. 100 dugattyúnyomással 50 liter vizet szűrünk vele. Azért is jó ez a szivattyú, mert vele különféle mélységekből gyűjthetünk sestont és a különböző helyről származókat egymással összehasonlíthatjuk. Bármelyik módszert alkalmazzuk is, a szűrőszerszám az 50 liter víz keresztül foly s a benne visszamaradt sestont ekkor némi vízzel beleöblítjük az ú. n. *planktoncsöbe* (4. rajz). Ez rendszeren körülbelül 14 czm. hosszú, 16 mm. bel-

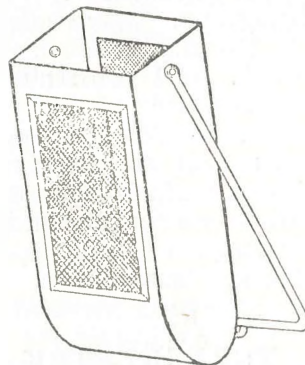
¹⁾ Prof. Dr. J. Wilhelmi: Instrumentarium zur Entnahme biologischer Wasserproben. I. Die Planktonpumpe. Mitteilungen der Königl. Landesanstalt für Wasserhygiene. Heft 17. 128—140. P. Berlin, 1913.

²⁾ Kolkowitz: Das Planktonsieb aus Metall und seine Anwendung. Berichte der deutschen botanischen Gesellschaft. 29. köt. 1911. 511—517. 1. és Pflanzenphysiologie. 194. 1. 1914.

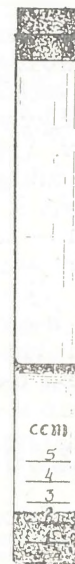
világú, hengeres, alul zárt üvegcső¹⁾, melyre fél-, vagy tizedköbcentiméteres beosztás van karcolva, felül pedig homályosított hely van rajta, hogy arra czeruzával följegyzéseket tehesünk. Ha ez megtörtént, akkor a csőben összegyűjtött planktont egészen csekély mennyiségű 40%-os formaldehyddal konzerváljuk, a planktoncsövet magát jól záró parafadugaszsal látjuk el és elteszszük. A seston mennyiségét a laboratóriumban körülbelül 24 órai állás, leülepedés után a cső említett beosztásán leolvassuk és följegyezzük.

Pontos minőségi vizsgálatok czéljaira azonban mindig szűkség van élő, nem konzervált anyagra is, mivel csak apró szervezet, különösen állati véglény helyes konzerválása igen körülményes, a helyszínen nem végezhető, mert bizonyos fogások nélkül történve a felismerhetlenségig eltorzíja ezeket a gyenge lényeket.

Az olvasó most azt kérdezhetné, hogy mire jó a biológusnak az előbb említett „merített” vízminta, hogy

3. kép. Kolkowitz-féle fémszita.

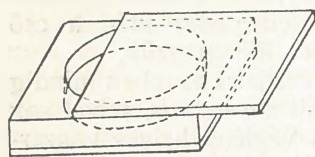
4. kép. A Planktoncső.

ha van 50 liter vízből összegyűjtött sestonja a planktoncsőben, amely tehát a nagymennyiségű vízben elszéledve volt plankton czélszerűen, kis helyen összesűrítve tartalmazza? Ámde valóságban ez a seston az 50 liter vízben szerteoszolva élt planktonszervezeteknek *csak egy részét* tartalmazza, mert az élő vizekben tán mindig vannak, sőt rendszeren igen nagy számmal, oly parányi szervezetek is, melyek a planktonháló, vagy szita szövetének $\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{20}$ milliméter átmérőjű likacsain a vízzel keresztülfolynak s így a sestonból kimaradnak. Ezért kell a biológusnak a „merített” vízminta, melyben természetesen ezek a legparányibb élő lények benne vannak; ez az ú. n. „nannoplankton”, vagyis *törpeplankton*. A vizek életében ennek régebben nem is sejtett fontosságát csak a legújabb kutatások derítették ki. Ma már annyit tudunk, hogy ez a nannoplankton a nagyobb, tehát a sestonban már benne levő állati planktonnak a tápláléka. Bármily apró is ez a törpeplankton, igen nagy mennyisége és szaporasága kétségtelenné teszik a vizek anyagforgalmában való szereplésének rendkívüli fontosságát.²⁾ A sestonnak és a nannoplanktonnak a

¹⁾ Kolkowitz: Pflanzenphysiologie. 195. I. Jena, 1914.

²⁾ H. Lohmann: Über das Nannoplankton und die Zentrifugierung kleinster Wasserproben zur Gewinnung desselben in lebendem Zustande. Internationale Revue der gesamten Hydrobiologie und Hydrographie. Band 4. 1—38. P. 1911.

vizsgálatát a dolog természeténél fogva pontosan csak megfelelő biológiai laboratóriumban lehet utólag végezni. Ha ilyen laboratórium nincs, vagy nem érünk rá a plankton beható tanulmányozására, azért igen szép eredményeket érhetünk el s gyakorlatilag egészen jól tájékozódhatunk egy nagyon egyszerű szerszámmal: a *planktonkamarának* (5. rajz) alkalmazásával. A rendszeren használt planktonkamara üvegből készült, vastag mikroszkópi tárgyalemezhez hasonló szerszám, melynek közepén pontosan egy köbcentiméter térfogatú, lapos henger alakú mélyedés van, a víz befogadására.

5. kép. Planktonkamara.

Hozzávaló fedőüveggel lefedve pontosan záródik és mikroszkóp alatt vizsgálható és számlálható a kamara tartalma.¹⁾ Ebben a „mikro-akváriumban” — a hogy Kolkwitz²⁾ találóan nevezi — már a helyszínen is vizsgálhatjuk a planktont nagyon erős (40-szeresen nagyító) lupával is, ha nincs mikroszkópunk. Mikroszkóppal pedig ily módon egyszerű eszközzel kvantitatív (mennyileges) vizsgálatot is végezhetünk: úgynevezett *kamaraplanktonvizsgálatot*. Összehasonlító kamaraplanktonvizsgálatok nagyon tanulságosak lehetnek. Az 1 köbcentiméteres kamara azért is nagyon célszerű, mert — mint fentebb említettem — a bakteriológiai vizsgálatnál is egy köbcentiméter víz baktériumtartalmát szokás számokban kifejezni. Újabb vizsgálatok eredményei pedig azt mutatják, hogy egyrészt a víz baktériumtartalma, másrészt egyéb planktontartalma között bizonyos törvényszerű összefüggésnek kell lennie.³⁾

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület az utóbbi időben az alábbi beadványokat intézte a földművelésügyi miniszter úrhoz, a melyek egy részére, elintézésképp, a válasz is megérkezett már.

I. Malomhulladék beszerzése ügyében: a) az egyesület beadványa: Nagyméltóságú Miniszter úr! Kegyelmes urunk! Egyesületünk egyik tagja a tógazdasági üzemeknél halesítésre felhasználandó 300 q *konkoly és malomhulladék beszerzése* ügyében, megfelelő *utalvány* kiállítására iránt, a somogyvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez fordult, de az idemellékelt 59/916. G. F. számú ügyirat tanúsága szerint elutasító választ kapott.

Miután a nevezett hivatal eljárása ellentétben állónak mutatkozik a Nagyméltóságod részéről 6719/915. II. B. 2. szám alatt múlt évi márczius 24-én kelt, úgyszintén az ennek kiegészítéseképpen az egyesületünknek 7995/915. szám alatt megküldött és ehhez mellékelt 58622/915. IV. számú kereskedelemügyi miniszteri rendeletben foglaltakkal, mély tisztelettel alulírottak előző beadványunkban ez ügyben kifejtettek kapcsán azzal a kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, kegyeskedjék a kir. gazdasági felügyelőségeket a *megfelelő eljárásra* utasítani. Kelt Budapesten, 1916. január hó 26. Az Országos Halászati Egyesület nevében, Nagyméltóságod iránt mély tisztelettel: (P. H.) *Báró Inkey Pál* s. k., alelnök, *Répássy Miklós* s. k., ügyvezető-titkár.

b) A miniszteri leirat: Az Országos Halászati Egyesületnek, Budapest, V., Ugyonok-utca 19. Magyar kir. földművelésügyi miniszter. 50306/II. B. 2. ü. o. sz. 1916. A tógazdasági üzemeknél, a halak etetésére szánt *takar-*

mányfélék biztosítása tárgyában folyó évi január 26-án 4. sz. a. kelt felterjesztésére értesítem az egyesületet, hogy a mennyiben az idézett rendeletek a Korpaközpont felállításával hatályukat veszítették, a fennforgó kényszerhelyzet szem előtt tartásával, *elsősorban a halivadék szükségletét kielégítendő*, f. évi február hó 6-án 61747/XII—2. sz. a. a Korpaközponthoz intézett rendeletemben gondoskodtam *5 (öt) vagon malomhulladék biztosításáról*, megjegyezvén, hogy a jelen körülmények között ennél nagyobb mennyiséget rendelkezésre nem bocsáthatok. Az eziránti megkeresések a Korpaközponthoz intézendők.*) Ez az intézkedésem az érdekelt tógazdák-
kal sürgősen közlendő. Budapest, 1916. február hó 14. A miniszter rendeletéből: *Roth Lóránd* s. k., miniszteri tanácsos.

II. Hús- és halliszt biztosítása tárgyában: a) az egyesület beadványa: A ponytenyésztésre alapított mesterséges tógazdasági üzemek szemes-lisztes *takarmányszükségletének biztosítása* tárgyában, egyesületünk ezirányú korábbi beadványaira Nagyméltóságodnak a múlt évi október hó 12-én kelt 7995/915. II. B. 1. sz. nagybecsű leiratában foglaltakért hálás köszönetünket nyilvánítva, egyúttal bátrak vagyunk mély tisztelettel előadni a következő kérésünket.

A tógazdasági termelés minél eredményesebb fokozásához most már általánosan elismert fontos közéletelmzési érdekek fűződnek, mert a hal a legmegfelelőbb húspótló élelmiszer; közvetlen emberi táplálékul szolgál és aránylag mérsékelt egységáira való tekintettel újabban már a katonai (laktanyai és kórházi) élelmzésben is egyre nagyobb tért hódít.

A halgazdasági belterjes üzemnél nélkülözhetetlen szemestermények (árpa, búkköny, kukorica, stb.) beszerzése azonban a háborús viszonyok miatt alig lehetséges. A hiányzó szemestermények elsősorban a *húsliszt- és hallisztféle* takarmánnyal lennének celszerűen pótolhatók, de Magyarországon még nagyon kevés e cikkek közül a termelés. Békeidőben leginkább Németországból kaptuk azokat, ahol bőven volt mindég felesleg s bizonyára van most is. Németországban jelenleg ezekre a cikkekre azonban kiviteli tilalom áll fenn.

Azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulunk tehát Nagyméltóságodhoz, kegyeskedjék odahatni, eszközöltesék ki a német kormánytól, hogy a magyarországi haltenyésztés érdekében a *hal- és húsliszt kiviteli tilalmát* vagy függeszse fel, vagy annak hazánkba való behozatalát legalább bizonyos korlátolt mennyiségben engedje meg.

Egyúttal bátrak vagyunk megemlíteni azt is, hogy ebben az ügyben egyidejűleg az osztrák és csehországi halászati egyesületekhez is átirattunk.

Az egyesületünk f. évi január hó 19-én tartott választmányi ülésének határozatából.

Kelt Budapesten, 1916. február hó 3. stb.

b) A miniszteri leirat: Magyar királyi földművelésügyi miniszter. 50,290/1916. II. B. 2. ü. o. szám. A németországi *hal és húsliszt* kiviteli tilalmának Magyarországra nézve való függesztése, illetve ezen örlemények korlátolt mennyiségben való behozatalának kieszközölése tárgyában folyó évi február 3-án 5. sz. a. kelt felterjesztésére értesítem az egyesületet, hogy kérelmének *csupán oly módon* tehetek eleget, hogy *konkrét esetekben*, nevezetesen, amidőn a jelzett tápszerekből hazai tógazda készletet Németországban vásárolt, az illetőnek nálam előterjesztett kérelmére kész vagyok a

*) Újabb értesülés alapján a megkeresések az Országos Halászati Egyesület útján intézendők és pedig minél sürgősebben. *Szerk.*

behozatalra vonatkozó engedély megszerzése iránt a német kormánytól közbenjárni.

A hozzám esetenként benyújtandó kérvényben az eladó neve, az árú raktározási helye, az árú neve, mennyisége, a kilépő állomás, a rendeltetési hely és a címzett neve mint elkerülhetetlenül *szükséges adatok okvetlenül* közzelendők.

Erről az egyesületet az érdekelt tógazdák:al leendő közlés végett értesítem. Budapest, 1916. február 14. stb.

III. *Gyakorlati szakelőadások tartása* ügyében: a) az egyesület beadványa: Egyesületünk a f. évi január hó 19-én tartott választmányi ülésen igen beható tárgyalás után egyhangúlag elhatározta, hogy a *halászati szakértelem* hatékonyabb terjesztése céljából egyes vidéki központokban, — a tevékenyebb gazdasági egyesületekkel egyetértőleg, — *alkalmi gyűléseket* szervez s ennek keretében arra hivatott és előzőleg felkért tagjaival *gyakorlati szakelőadásokat* tartat.

Ezzel egyesületünk alapszabályszerű kulturális feladatának teljesítése mellett még a most oly rendkívüli horderővel bíró gyakorlati *termelési érdek*et is szolgálni kívánja, amennyiben a gazdasági egyesület tagjait s általában a nyilvános előadásokon résztvevő nagyközöniséget úgy akarja tájékoztatni, hogy különösen a gazdaságilag egyébként meddő területek, nevezetesen: községi tavak, vályoggyödrök, vizenyős rossz rétek, vízállásos mocsarak, meglevő artézi kutak közelében fekvő kopár szikes laposok, stb. halászat révén lehetőleg kihasználtsanak.

A cél érdekében s egyáltalán a gyakorlati ismeretek terjesztésére, az ilyen népszerű modorban tartott s amellet alapos eszmecserére is alkalmat szolgáltatató előadásokat tartjuk leginkább célravezetőnek.

Eme szándékunk megvalósításának legnagyobb akadályja azonban gyenge anyagi erőnk. Minthogy törekvésünk a mezőgazdasági több termelés szempontjából szolgál fontos közérdek, azzal a bizalomteljes kéréssel fordulunk Nagyméltóságodhoz, kegyeskedjék az ilyen szakelőadások alkalmával *felmerülő költségeket* (utazási költség, előadók tiszteletdíja) *egyesületünk részére államségélyképpen* esetről-esetre *megtéríteni*, avagy esetleg ezen a címen évenként megfelelő átalányösszeget engedélyezni ugyanolyan módon, amint az a gazdasági egyesületek egyéb ismeretterjesztő szakelőadásainál eddig is szokásban volt.

Az Országos Halászati Egyesület folyó évi január hó 19-én tartott választmányi ülésének határozatából. Budapest, 1916. február hó 4. stb.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet az alábbiakban közöljük:

Jegyzőkönyv.

Felvetett az *Országos Halászati Egyesületnek* 1916. február hó 16-án tartott *évi rendes közgyűléséről* Budapesten, az országos erdészeti egyesület székházában (V., Alkotmány utca 6. sz.)

Elnök: báró *Inkey Pál* alelnök.

Jegyző: *Végh János* másodtitkár.

1. Báró *Inkey Pál* alelnök bejelenti, hogy az egyesület elnöke báró Tallián Béla Ö exczellenciája az utolsó perczben közbe jött akadályok miatt nem lehet jelen s így az elnöklést átveszi. A nagyszámban megjelent tagok üdvözlése után, mindenekelőtt megállapítja, hogy a közgyűlés összehívása 14 nappal előbb, névre szóló meghívók útján, a tárgysorozat feltüntetése mellett, szabályszerűen történt. Megállapítja továbbá, hogy a közgyűlésen a tagok az alapszabályok 9. §-ának megfelelően s tekintettel a tárgysorozatba felvett alapszabálymódosításra is *határozatképes* számban jelentek meg.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *dr. Dobránszky Béla* és *Tóth Kálmán* rendes tagokat kéri fel, a jegyzőkönyvet pedig *Végh János* másodtitkár-jegyző vezeti.

Sajnálattal jelenti, hogy az elmúlt év folyamán az egyesület tagjai közül elhunytak a következők: 1. *Mádi Kovács László*, az egyesületünk megalakulásának első időszakában volt elnöke, 2. *Szentgyörgyi József* érdemes sporthorgász és szakíró, 3. *Braun Dávid* és 4. *dr. Weit Ede*, 5. *Pap Béla* az országos halászati felügyelőség mérnöke, tartalékos honvédhadnagy, századparancsnok, a Signum Laudis és a III. oszt. katonai érdemkereszt tulajdonosa, hősi halált halt az északi harctéren. Ezzel összefüggésben indítványozza, hogy az elhunytak emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Távolmaradásukat kimentették: *Dietzl Lajos*, *Izgom Rezső* (a harctérről), *dr. Korbuly Mihály* (katonai szolgálóban) és végül betegsége miatt *Kuttner Kálmán* pénztárnok.

Továbbá bejelenti, hogy a közgyűlés után *Répassy Miklós* tájékoztatást nyújt a *tógazdasági víztrágyázás mai állásáról*.

A közgyűlés az elnöki bejelentéseket tudomásul veszi s a felsorolt egyesületi tagok elhunytá felett érzett fájdalomának jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

2. *Répassy Miklós* ügyvezető titkár *évi jelentését* olvassa fel a következőkben:

Tisztelt közgyűlés! A mai nagy idők a béke korszaknak sok mindenféle elméleti megállapítására ráczáfoltak. A háború kitörése előtt mindenki meg volt győződve arról, hogy a mostani eszközökkel a népek harcza hosszú ideig nem tarthat. És ime, sajnos, ma már második évi rendes közgyűlésünket tartjuk alig lankadó haditevékenység közepette.

Mult évi közgyűlésünk óta négy választmányi ülést tartottunk (1915. augusztus 2., október 11., november 4. és 1916. január 19)

A háború befolyása alatt áll most természetszerűleg minden, még a legbékésebb foglalkozás is s annak a jegyében folyt le egyesületünk mult évi tevékenysége is.

A halászatnál is, épp úgy, mint minden más gazdasági termelésnél, rendkívül megnehezítette a munkát a háborús viszonyokat kísérő általános drágaság, eltekintve nem csak a tanult, de egyáltalán a munkáskéz nagy hiányától.

A természetes vizek halászata a normális viszonyokhoz képest természetesen az előbb jelzett okok miatt is csökkentmértékű volt. A bérlőhalászok hadbavonulása miatt a bérletek igen sok helyütt gazdátlanokká váltak, máshol csak bérlengedésekkel voltak fenntarthatók. Az aldunai halászatok, beleesvén az ország e része a hadiszintérbe, egyáltalán szüneteltek.

A természetes vizek halászata alig is tudta a helyi piacok igényeit kielégíteni; messzebb való szállításra nem igen került a kifogott hal.

Tógazdaságink haltermése is megapadt más évekéhez képest. A kedvezőtlen nyári hűvös időjárás miatt a halak fejlődése nem volt kielégítő. Rendkívül megrágult a haltakarmányul használni szokott szemes termény. A munkáskéz hiánya s drágasága, valamint az eszközök (hálók) s a fuvar árának rendkívüli mértékben való emelkedése itt is épp úgy érezhető, volt mint a természetes vizek halászatánál.

A piacok ellátását nagyon megnehezítették a súlyos s kockázatos szállítási viszonyok is.

Mindenekelőtt törekedtünk, hogy úgy, mint a mult évben is, a rendkívüli viszonyokból folyó s a halászati

termelés elé tornyosuló akadályokat lehetőleg elhárítsuk vagy legalább is enyhítsük.

Szóba került a romlott s elárverezésre kerülő katonai élelmiszereknek haleségül való felhasználása. Ez ügyben a bécsi „Oest. Fischerei Gesellschaft“-tal is levelet váltottunk. A dolog azonban, bár a hadvezetőség nem zárkózott el előle, gyakorlatilag alig volt kihasználható, legfőképp az illető anyagoknak e célra való nagyon problematikus értéke és nehézkes megszerzése miatt.

A haltakarmányul szolgáló szemestermények rekvirálása folytán egyes hatóságok nehézségeket okoztak azoknak tógazdaságok részére való beszerzésében. Az egyesületnek ez ügyben a földművelésügyi miniszter úrhoz intézett beadványa (Halászat 1915. 17. sz.) kellő méltánylásra talált a kereskedelemügyi miniszter úr részéről kibocsátott ama körrendeletben, a (58622/915. IV.) melylyel a tógazdaságokat *mezőgazdasági üzemeknek minősíti* (Halászat 1915. 22. sz.).

Mégis szükség volt azonban egy újabb beadványra (Halászat 1916. márczius 1.) is, amelyben arra kértük a minisztériumot, hogy a malombükkönynek s egyéb malomhulladéknak haltakarmányul való felhasználását a megfelelő utalványok kiállítására körüli eljárás szabályozásával tegye lehetővé. Kérésünk eredménnyel járt, egyelőre 5 vagon malomhulladékot biztosítottak a halgazdaságok részére.

Végül kérelmeztük a földművelésügyi miniszter úrtól legutóbb azt is (Halászat 1916. márczius 1.), hatna oda, hogy a német kormánynál a *hús- és halliszt* Magyarország felé való kiviteli tilalmának felfüggesztése ki- eszközöltessék, vagy hogy e haltakarmányféléknek legalább bizonyos korlátozott mennyiségben való behozatala megengedtesse.

Eme beadványunk is kedvezően intéztetett el, amennyiben a minisztérium minden egyes konkrét esetben kész a behozatal engedélyezése iránt a német kormánynál közbenjárni.

Erdeménnyel járt a hadbavonult halászok és tógazdasági alkalmazottaknak az őszi lehalászások idejére való időleges szabadságolása iránti kérelmünk is (Halászat. 1915. 20. és 22. sz.) Mind ez azonban nem akadályozhatta meg azt, hogy a halárok is ne emelkedjenek. Ez az emelkedés azonban, a mi a karácsonyi piacon Budapesten a múlt évihez képest közel 100%-ot tett ki, a nehéz termelési viszonyok által teljesen megokolt volt s messze mögötte maradt egyéb húsféle élelmiszerek áremelkedése mögött. Sajnosan kellett mégis tapasztalnunk, hogy némely részről minő tájékozatlansággal ítélték meg a halászati viszonyokat s mennyi jogosulatlan kritikával illették az ú. n. „haldrágítást“.

Egyesületünk megfelelő hírlapi közleményekkel igyekezett a közönséget kellően tájékoztatni. Múlt év november hó 4-én tartott választmányi ülésünkre pedig külön meghívtuk nagytermelőinket és nagykereskedőinket, a kikkel megvitatta a *halpiacz helyzetét, megállapítást nyert, hogy „a jelenlegi háborús viszonyok figyelembe vételével a fővárosi halpiacz áralakulásai tekintetében, különösen az igazán köztáplálékul szolgáló egyéb állati húsok árait véve alapul, semmi oly rendellenesség nem tapasztalható, mely az érdekelt tényezők, nevezetesen a termelők, kereskedők és a fogyasztók jogos érdekeit sértené“*.

A rendkívüli helyzeten egyes vidéki városok mégis a halárok hatósági szabályozásával akartak segíteni, sajnos nem oly módon, a melylyel célzt érhetek volna. A felmerült panaszok alapján egyesületünk beadvánnyal fordult illetékes helyre az irányban, hogy a halárok hatósági megállapításánál *illetékes szakértők* hallgat-

tassanak meg (Halászat. 1915. 17. sz.) Ez a kérelmünk kedvező elintéztést nyert és a belügyminiszter úrnak a városok, illetőleg vármegyék közönségéhez intézett körrendeletében (Halászat. 1915. 20. sz.) szakértőkül az Országos Halászati Egyesület, esetleg az Országos Halászati Felügyelőség ajánlatnak.

Sajnos, gyakorlatilag ez az intézkedés nem sok eredményre vezetett. Egyesületünkhöz egyáltalán nem fordult hatóság, tudomásunk szerint az Országos Halászati Felügyelőséghez is csak három esetben. A halárok pedig tényleg az ország sok vidéki városában maximáltak, hozzátehetjük, hogy a legtöbb esetben teljesen ötletszerűen. Eltekintve attól a kérdéstől, hogy egyáltalán igazán felmerült-e a halárok hatósági megállapításának szüksége, a legnagyobb hibák onnét eredtek, hogy a szabályozás nem az egész országra nézve általános s egyöntetűen történt s így természetesen egyes vidéki városok magukban álló árszabályozásai sem a fogyasztók, sem a kereskedők, sem a termelők érdekeit ki nem elégíthették.

Egyes kirívó esetek végül is arra készítették az egyesületet, hogy ez ügyben ismételtén is beadványt intézzen a földművelésügyi miniszter úrhoz, kérve, tegyen megfelelő lépéseket az iránt, hogy a halárok hatósági megállapításának kifogásolható eseteiben a jogorvoslatra a mód megadassék. (Halászat 1915. 24. szám.) Eme beadványunk azonban ez ideig még elintéztést nem nyert.

A háborús viszonyokkal kapcsolatban kiterjedt az egyesület figyelme arra is, hogy az ország halászati ügyei a *„középeurópai gazdasági egyesület“* tanácskozásain a szükséghez képest képviselve legyenek. Az ügy figyelemmel kísérésével a választmány két tagját bízta meg.

Mint országunk erő kifejtőképességének igen örvendetes jelét üdvözölhetjük s nagy köszönettel veszszük a földművelésügyi miniszter úr amaz elhatározását, hogy most a háború második évében a halászat állami segélyezését, a mit a múlt évben külön kellett kérnünk, ismét a régi mértékben teszi lehetővé.

A háborús idők közepette a rendesnél is nagyobb hordereje van az ilyen, a többtermelést legközvetlenebbül előmozdító támogatásnak.

Azt hisszük a mai idők eléggé megmutatták és minden illetékes tényező elismerte, de legfőképp megmutatta maga a gyakorlat, a való élet, hogy a halhús, a melyet a hadsereg is bevezetett már a maga ellátási eszközei közé, minő fontos szerepet játszik a közéletmezésben, mint húspótlóanyag.

Sajnos, a múlt év kedvezőtlen *ivadéktermése* nem engedi, hogy ez az állami támogatás teljes mértékben ki legyen használható.

A többtermelésnek az ügyét akarja egyesületünk legutóbbi választmányi ülésének határozatából, de alapszabályszerű köteletségéből kifolyólag is a vidéken tartandó szakelőadások bevezetésével szolgálni, felvilágosítván az érdekelt kis- és nagybirtokosokat egyaránt a halászatnak mint termelésnek alkalmazhatóságáról s annak révén eddig meddő területek kihasználhatóságáról. Anyagi eszközeink még alig bírnák meg azonban az ilyen, az egész országra kiterjedő akciózt, épp azért késztetve éreztük magunkat, hogy ez irányban is a m. kir. földművelésügyi miniszter úr nagylelkűségéhez forduljunk (Halászat, 1916. márczius 1.), kérve, hogy az ily szakelőadásokkal járó költségek megtérítésével támogassa egyesületünket is oly módon, mint azt a gazdasági egyesületek másféle szakelőadásainál szokta. Bízunk benne, hogy eme kérésünk teljesítésével a közérdeket

szolgáló legfontosabb feladatunk egyikét eredményesen tölthetjük majd be.

Egyáltalán csak örvendetesen jegyezhetjük fel, hogy a hatóságok részéről, így különösen a MÁV. igazgatósága részéről is, ügyünk iránt minden egyes konkrét esetben a legnagyobb előzékenységet tapasztaltuk.

Szükségét látta az egyesület az elmúlt év során külön felhívni a földművelésügyi kormány figyelmét arra a csapásra is, a mely a Csehországba behurczolt *amerikai pézsmapoczkoknak* Magyarországon való feltűnésével nemcsak halászatunkat, de egyáltalán víziépítkezésünket, az ország árvédelmi műveit fenyegeti, kérve az állat irtásának elrendelését (Halászat, 1915. 20. sz.), felajánlva a maga részéről 100 K jutalmat az országban az első 10 példány elpusztítójának. Beadványunk eredményeképp a földművelésügyi minisztérium ismertető füzet kapcsán körrendeletet bocsátott ki a kártékony állat elleni védekezés ügyében (Halászat 1915. 22. sz.).

Az egyesület adminisztratív ügyeit illetőleg fel kell említenünk az alapszabálymódosítás, a melyet mult közgyűlésünkön határoztunk el, amelynek jóváhagyása azonban bizonyos, inkább formai okok miatt késett. Az illetékes részről kifejezésre jutott kívánalmaknak mai közgyűlésünk lesz hivatva eleget tenni.

Ennek az alapszabálymódosításnak a kapcsán időközben czélszerűnek mutatkozott annak a lehetőségét megadni, hogy idegen külföldi szakerőket is közelebbi kapcsolatba hozzassunk egyesületünkkel. Az indító eszmét erre az az örvendetes tény adta, hogy Magyarország haltermelése ma már mértékadóan befolyásolhatja az ország határain kívül fekvő piacok viszonyait is s így kívánatos lehet a külföldi érdekeltekkel való közvetlen érintkezés is. Erre a módot legczélszerűbben a „*levelező tagság*”-nak bevezetése adja meg. E tekintetben is mai közgyűlésünk lesz hivatva a választmány javaslatát alapján dönteni.

A társulat vagyona ezidő szerint 14.188 K 14 f. Hadi kölcsönre eddig összesen 6600 K-t jegyeztünk, a melvet még 2888 K lombardkölcsön terhel.

Tagjaink száma 273.

Belépett az egyesületbe 4 új tag, kilépett 8 és elhunyt 5.

Megkövetelte a háború is a maga áldozatát körünkből, éppen a legifjabb nemzedékből.

Ezeknek s valamennyi dicső hősrünknek elveszte felett érzett fájdalomkat csak azok a „jelek” enyhítik, a melyek biztatón hirdetik már, hogy kiontott vérük hullásából derül hazánkra a győzelmes béke, egyesületünkre pedig az eredményes munka hajnala.

A közgyűlés a titkári jelentésben foglaltakat egyhangú helyesléssel tudomásul veszi s egyúttal a földművelésügyi miniszter úr önagyméltóságának az egyesületi beadványok elintézése körül állandóan tapasztalt kegyes jóindulatáért hálás köszönetet szavaz.

3. Felolvastattott az időközben jelentkezett és a választmány által újabban felvett tagok névsora: 1. Érdy Zsigmond, 2. Érsekújvári halászatú társulat. 3. Vadász Vilmos, 4. Vály István.

A négy új tag felvételét a közgyűlés megerősítőleg tudomásul vette.

4. *Végh János* másodtitkár-jegyző a betegsége miatt távollévő pénztárnok megbízásából bemutatja az egyesület *vagyoni állapotára* vonatkozó kimutatást, mely szerint az állapot 1915. december hó 31-én a következő:

Vagyon :		korona
1. 3 drb 2000 K n. é. 4 ^{1/2} % os Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. Záloglevél(3959., 4740—41. sz.; kurzus 94:75) ...		5,685.—
2. 3 drb 100 K n. é. 4 ^{1/2} %-os Magyar Ált. Takarékpénztár r.-t. Záloglevél 4636—37., 5468. sz.; kurzus 92.—) ...		2,760.—
3. 1 drb 1000 K n. é. 4 ^{1/2} %-os Magyar Ált. Takarékpénztár r.-t. Záloglevél (6202. sz.; kurzus 90.—) ...		900.—
4. 2 drb 200 K n. é. 4 ^{1/2} %-os Magyar Ált. Takarékp. r.-t. Záloglevél (2657—58. sz.; kurzus 94:75) ...		379.—
5. 3 drb 200 K n. é. 4 ^{1/2} %-os Magyar Ált. Takarékp. r.-t. Záloglevél (6753—55. sz.; kurzus 92.—) ...		552.—
6. 2600 K n. é. 6 ^{1/2} %-os magyar (hadi) kölcsönkötvény (hadikölcsön; kurzus 97.—		2,522.—
7. 4000 K n. é. 6 ⁰ %-os magy. (hadi) kölcsönkötvény (hadikölcsön; kurzus 96:60) ...		3,864.—
8. Folyószámlán a Magyar Által. Takarékpénztár r.-t. ...		294.—
9. Folyószámlán a postatakarékpénztárnál ...		112.—
10. Készpénzben ...		8:14
Összesen ...		17,076:14

Teher.

	korona
1. M. Ált. Takarékp.-nál lombard kölcsön	2,888.—
2. Egyesületi vagyon, mint egyenleg ...	14,188:14

Egyúttal bejelenti, hogy a tagsági díjak a postatakarékpénztári csekkszámok útján rendszeresen befolyának és a hátralék aránylag nem sok.

A közgyűlés a jelentést egyhangúlag tudomásul veszi.

5. *Dr. Gosztony Mihály* a számvizsgáló-bizottság nevében jelenti, hogy a pénztárnok által készített *1915. évi zárószámadást* tételről-tételre felülvizsgálták és azt mindenben helyesnek találván, a felmentés megadását javasolják. A tételek a következők:

	Előirányzat	Tényleges kiadás
	korona	
1. Postaköltségekre ...	60.—	50:76
2. Nyomatványok ...	140.—	28:16
3. Irodai költségek ...	80.—	9.—
4. Ülésteremhasználat ...	50.—	
5. Szakelőadások ...	200.—	
6. Másodtitkár-jegyző tiszteletdíja	400.—	400.—
7. Pénztáros tiszteletdíja ...	300.—	300.—
8. Vagyonkezelési költség ...		5:81
9. 4000 K n. é. 6 ⁰ %-os magyar (hadi) kölcsönkötvény részlete ...		1000.—
10. Maradványok:		
Bankban	294.—	
Postatakarékpénztárban	112.—	
Házipénztárban	8:14	860.—
Összesen ...	2090.—	2196:91
	Előirányzat	Tényleges bevétel
	korona	
1. Maradvány 1914. évi decz. 31-én mint egyenleg ...		390:90
2. Kamatok ...	650.—	686:01
3. Tagsági díjak ...	1440.—	1120.—
Összesen ...	2090.—	2196:91

A közgyűlés a zárószámadást és jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi és a pénztári *felmentvényt* megadja.

6. *Végh János* jegyző előterjeszti a választmány javaslataként az egyesület 1916. évi költségeloirányzatát, mely a következő tételekből áll:

<i>Bevételek.</i>		korona
1. 1915. évi pénztári maradvány	414·14
2. 11,000 K n. é. 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os Magyar Ált. Takarékpénztár r.-t. Záloglevél kamata	495.—
3. 6600 K n. é. 6 ⁰ / ₀ -os magyar (hadi) kölcsönkötvény kamata	396.—
4. 240 rendes tag tagsági díja	1440·14
Összesen	2745·14
<i>Kiadások.</i>		korona
1. Postaköltségek	50.—
2. Nyomtatványok	100.—
3. Ülésteremhasználat	30.—
4. Irodai költségek	50.—
5. Szakeladásokra	200.—
6. Másodtitkár-jegyző tiszteletdíja	400.—
7. Pénztáros tiszteletdíja	300.—
8. Lombard-kölcsön kamata és törlesztése	1000.—
9. Előre nem látottak	200.—
10. Egyenleg, mint pénztári felesleg	415·14
Összesen	2745·14

A közgyűlés az előirányzatot tételenként letárgyalta és egyhangúlag elfogadta.

7. Az *elnök* ajánlatára számvizsgáló-bizottság tagjaiul az 1916. évre is az előző évi határozathoz hasonlóan a közgyűlés egyhangúlag megválasztja dr. Goszthony Mihályt, Corchus Bélát és Seheiber Józsefet.

8. *Végh János* másodtitkár-jegyző előadja az *alapszabálmódosítás* előzményeit és a földművelésügyi miniszter ezirányú 7784/II. B. 2. 1915. számú leiratának felolvasása után megindokolja a választmány által javaslatba hozott módosítási tervezetet, mely az alapszabályok 3—5., 9., 10. és 16. §-aira vonatkozik a következő szövegezéssel:

Az egyesület tagjai

3. §.

Tag lehet minden feddhetlen jellemű nagykorú magyar állampolgár, a halászat ügye iránt érdeklődő bármely testület vagy jogi személy. Idegen állampolgárok csak levelező tagokul választhatók meg.

4. §.

A tagok: *a)* tiszteletbeliek, *b)* alapítók, *c)* rendesek, *d)* levelezők;

a) tiszteletbeli tag az, a ki a hazai haltenyésztés emelése vagy az egyesület érdekeinek előmozdítása körül oly kiváló érdemeket szerzett, hogy ezek folytán a közgyűlés által ilyenül megválasztott;

b) alapító tag az, a ki az egyesület pénztárába egyszer és mindenkorra legalább 100 K összeget befizet;

c) rendes tag az, a ki három éven át évi 6 K tagsági díj fizetésére magát kötelezi;

d) levelező tagokká a magyar korona országain kívül lakó kiváló szakemberek választhatók.

A tagok jogai és kötelességei.

5. §.

Az egyesület közgyűlésein, szakosztályain, országos értekezletein megjelenhetnek, véleményt nyilváníthatnak, indítványt tehetnek, szavazataikkal — a levelezőtagok kivételével — a határozatok létrejöttéhez hozzájárulnak.

A tagságot a közgyűléseken a legutóbb esedékessé vált rendes tagsági díj lefizetésére vonatkozó jegy igazolja. A szavazati jog csak személyesen gyakorolható és másra át nem ruházható. Testületek egy megbízottjuk által gyakorolják jogaikat.

Az alapító és rendes tagok felvételéről a választmány egyszerű szavazással határoz a titkárság előterjesztése alapján.

A tiszteleti és levelező tagok csak rendes közgyűlésen és pedig a választmány véleményes jelentése alapján választhatók meg. A levelező tagok a közgyűlés tanácskozásain részt vehetnek, de szavazati joggal nem bírnak.

A tagok az egyesület hivatalos közlönyét ingyen kapják.

A közgyűlés.

9. §.

Az egyesületnek minden jogát a közgyűlés gyakorolja. A közgyűlést az egyesületi elnök, vagy az alelnökök egyike hívja össze és pedig a közgyűlést megelőzőleg legalább 14 nappal meghívó útján a tárgyszorozat közlésével.

Minden naptári év első negyedében rendes közgyűlés hívandó össze. Az egyesület 10 tagja azonban jogosítva van az elnökséghez intézendő, sajátkezűleg aláírt íven rendkívüli közgyűlés összehívását kérni, melyet az esetben az elnök, vagy az alelnökök egyike összehívni tartozik. A választmány bármikor hívhat össze közgyűlést.

A közgyűlés határozatképes, ha legalább 10 tag jelen van, de ezen 10 tag közé a választmány tagjai be nem számíthatók. Az egyesületi alapszabályok módosítását, az egyesület feloszlását, valamint az egyesületi vagyoni eladását vagy megterhelhetését illető esetekben — a mi a meghívóban feltűnően jelzendő — a határozatképes-séghez a tagok egyharmadának jelenléte szükséges.

Ha a közgyűlés a megjelent tagok csekély száma miatt nem volna határozatképes, az elnök a kitűzött tárgyakra nézve 14 napra ismét közgyűlést hív egybe, mely a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozatképes. A közgyűlés határozata minden tagra kötelező.

A közgyűlést az egyesület elnöke, vagy az alelnökök egyike vezeti, a jegyzőkönyvet az elnök, a titkár és a két hitelesítő tag írja alá. A közgyűlés szótöbbséggel hozza határozatait; szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

(Az *a)* és *c)*—*j)* pontok változatlanul maradnak.)

b) a tagok felvételének megerősítése, tiszteletbeli és levelező tagok választása.

10. §-ban 30 helyett 20 választmányi tag. (A szöveg többi része változatlanul marad.)

Kormányfelügyelet.

16. §.

Az esetben, ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány — a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék — haladéktalanul felfüggeszti s a felfüggesztés után elrendelhető szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlatja, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különbeni feloszlátás terhe alatt kötelezi.

Az alapszabályok módosítása, az egyesület feloszlása s ebben az esetben vagyonának hova fordítása ügyében a 9. §-ban előírt módon hozott közgyűlési határozatvégrehajtás előtt, úgyszintén a 3. § d) pontjában megszabott levelező tagok választása kormányhatósági jóváhagyásra szorul.

A javaslatba hozott módosítást a közgyűlés egyhangúlag elfogadja és a módosított alapszabályokat jóváhagyás végett a földművelésügyi m. kir. miniszter úrhoz felterjeszteni rendeli.

9. *Répassy Miklós* részletesen megindokolja a választmányban már előzőleg körvonalazott indítványát: *Magyarország halrajzi viszonyainak felderítése tárgyában* a következőkben:

Tisztelt közgyűlés! A népeknek mai, minden eddigi történelmi mértéket meghaladó harcában nemes ellenfeleink részéről mint végső, legirtózatosabb fegyver: a *kiéheztetés* szerepel. Ezzel ugyancsak kirívó módon igazolják, hogy az ú. n. *őstermelésnek* az államok gazdaságában micsoda rendkívüli jelentősége van.

Azoknak, a kik e téren működnek, erejüket épp úgy meg kell feszíteniök, mint a harcvonalban küzdőknek. Minden termelési forrást a legtökéletesebb mértékben ki kell használnunk. Ezek egyike a *halászat* is, a melynek művelése egyesületünk alapszabályszerű feladata.

Felesleges volna részletezni, hogy e téren a több mint negyedszázados közelmúltban, a mióta az ez irányú törekvések törvényes alapon mozognak, mi minden történt. Mindenki tudja, hogy az annak idején a megsemmisüléshez már egészen közel járó halászat, ma megerősödve újra él, a nemzet vagyonában értéket képvisel s a közéletmezésben többé el nem hanyagolható tényező.

Ezek az eddig elért tagadhatatlan eredmények igazolják minden oly törekvésnek, a mely e téren a fejlődést igyekszik előmozdítani, nem csak létjogosultságát, hanem szükségességét is.

Minden őstermelés fejlesztésénél a legjobb eredményeket akkor fogjuk elérhetni, ha a természettől adott meglevő viszonyokat a szóban forgó termeléshez való vonatkozásukban a lehető legteljesebb mértékben megismerjük. Így kell eljárni minden egyes „halgazdaságban” is, ha okszerűen akarjuk üzemét vezetni, halgazdaságnak véve a legtágabb értelemben minden halászati kihasználásra alapított termelést, akár természetes vizeken, akár mesterségesen létesített tógazdaságokban.

Bizonyára sok helyen így is történik a dolog, de ismét bizonyára nagyon sok helyen még csak alig emelkedik az üzem okszerűsége valamivel, a régi, tisztán csak a hal kifogására szoruló munkán felül. Talán éppen azért, mert ama bizonyos „alap” hiányzik.

De ha az egyes gazdaságoknál oly fontos a biztos kiindulási alap, ép oly fontos az abban a munkában, a melylyel a halászatot az egész országra vonatkozólag akarjuk fejleszteni. Hiszen ez az alap e fejlesztés eredményes, egyöntetű *irányításához* s az eredmények igazi érdemük szerint való *méltatásának lehetőségéhez* feltétlenül szükséges. Ennek az alapnak az első sarokköve az *ország halrajzának* a megállapítása kell hogy legyen. Mindig a gyakorlati gazdasági szempontot tartva szem előtt, oly értelemben, hogy *meglevő* vizeinkből kiindulva kutassuk mindenekelőtt azt, hogy azokban a vizekben *minő hal- és rákfajták élnek* ezidőszert. Ez tulajdonképpen egyértelmű a *Magyarország hal- és rákfaunája felderítésével*, a minek természetesen a szorosán vett

országos gazdasági jelentőségen kívül, általános tudományos jelentősége is van. Hiszen *Hermann Ottó* megfigyelései és feljegyzései óta, a melyek „A magyar halászat könyve” megjelenését, tehát 1887-et megelőző időre esnek, alig történt — a Balatont kivéve — ez irányban említésre méltó dolog.

A feladat, a munka persze nagy. De annak megindítására mégis az Országos Halászati Egyesületet tartanám hivatottnak, mint az országban a halászat fejlesztése érdekében munkálkodó legnagyobb társadalmi egyesületet.

Igaz, hogy eszközei a nagy feladathoz képest talán még szerények, de nem kételkedem, hogy az eszmének, tekintettel annak országos gazdasági érdekére, meg fogja nyerhetni az anyagi eszközökkel s munkaerővel (Országos Halászati Felügyelőség, Haléletlani és Szennyvíztisztító kísérleti állomás, Kincstári erdészet) bővebben rendelkező állami segítségen kívül az épp úgy gazdasági érdekekből alakult egyes halászati társulatok, valamint a sporthorgászegyesületek segítségét is s meg fogja nyerni az illetékes tudományos körök (Természettudományi társulat stb.) erkölcsi s szellemi támogatását is.

Az adatgyűjtés a fent jelzett irányban természetesen csak az első lépés volna. Ki kellene azt egészíteni a *hal- és rákfajták* gyakoriságának és helyi életfeltételeik kedvező vagy kedvezőtlen voltának megfigyelésére is, kapcsolatban a *népies* elnevezések feljegyzésével.

Az adatokat vízhálózat, vidék szerint, rendszeresen, egyöntetűen, előre kidolgozott útmutatás alapján kellene gyűjteni, időszakonként feldolgozni s közrebocsátani, hogy végül is *Magyarországnak* a mai korra vonatkozólag *teljes halrajzi képét* megalkossuk.

A feladat bizonyára méltó lenne az egyesülethez s alkalmas volna arra, hogy a legszélesebb körökben érdeklődést keltsen tevékenysége iránt.

Bátor vagyok az elmondottak alapján tisztelettel indítványozni:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy az Országos Halászati Egyesület Magyarország halrajzának felderítésére vonatkozó adatgyűjtést megindítja s annak szervezésére bizottságot küld ki, a mely magát az egyesület tagjából, de szükség szerint kültagokkal is kiegészítheti. E bizottság előadót választ s időszakonként a választmányának beszámol.

A mindenesetre már kezdetben is felmerülő adminisztratív költségekre pedig jelöltessék meg egyelőre a költségelőirányzat „Előre nem látottak” tétele alatt felvett összeg.”

A közgyűlés az indítványt egyhangú helyesléssel fogadja s a hattagú bizottságba kiküldi a következőket: br. Inkey Pál elnök, Landgraf János, Leidenfrost Gyula, Répassy Miklós, dr. Vutskits György és dr. Unger Emil egyesületi tagokat. Ezzel összefüggésben kimondja a közgyűlés, hogy a felmerülő költségek az előre nem látottak címén előirányzott 200 korona összegből fedezendők. Báró Inkey Pál a kiküldött bizottság nevében is megköszöni a bizalmat, azonban a nagyjelentőségű munkához a tagok buzgó támogatását is kéri.

10. Olvastatott az 50368/II. B.—2. 1916. sz. földművelésügyi miniszteri leirat a korpaközpont útján első sorban halivadéknevelés céljára biztosított 5 vagon *malomhulladék* engedélyezése tárgyában.

Goszthony Mihály a fenti csekély mennyiségre az igénybejelentések alapján a *szétosztás arányának megállapítását* tartja szükségesnek a végből, hogy egyes tógazdák ki ne maradjanak.

Elnök hozzászólásában előadja, hogy a gazdasági felügyelőségek igazolványa alapján, erre vonatkozó részletes utasítás és megszorító feltételek hiányában csakugyan történhetnének aránytalanságok. Az engedélyezett 5 vagon malomhulladék a tógazdasági szükséglethez képest roppant csekély, de személyes értesülése szerint a Korpaközpont is nagy nehézségekkel küzd a különböző irányú szükségletek kielégítésénél. Hogy a tényleg céljainkra rendelkezésre bocsátható mennyiség esetleg nem növelhető-e, az a viszonyok alakulásától, nevezetesen az időjárás, téli időszak tartama és egyéb bizonytalan tényezőktől is függ. Ezidő szerint pl. bükköny egyáltalában nem kapható, hanem csupán konkoly szerzhető be.

Landgraf János indítványára, Meller Henrik és többek hozzászólása után

a közgyűlés elhatározza, hogy az 5 vagon malomhulladék szétosztási arányának megállapítása, illetőleg az igénybejelentések jogosultságának előzetes elbírálása tárgyában a földművelésügyi miniszterhez felterjesztés intéztessek.

11. Olvastatott az 50290/II. B—2. 1916. sz. földművelésügyi miniszteri leirat a Németországból beszerezhető *hal- és húsliszt behozatali tilalmának felfüggesztése* tárgyában.

Beható eszmecsere után

a közgyűlés megállapítja, hogy a behozatal elnyerése az üzlet létrejöttéhez van kötve; más megoldás nem lévén, figyelmezteti a tógazdákat, hogy *feltételes megrendeléseiket* a behozatali engedély elnyeréséhez kössék.

12. **Dr. Dobránszky Béla** meleg szavakkal méltatja az egyesület vezetőségének sikeres tevékenységét, a menyinyiben egyebek között a tógazdasági takarmányszükséglet biztosítása, a piaci halárak hatósági megállapításának kérdésénél a szakszerű és gyakorlati szempontok érvényesítése, szállítási és mindenféle felmerülő nehézségek leküzdése körül a legnagyobb erélyvel minden tőle telhetőt elkövetett. Az egyesület hálás elismerésének jegyzőkönyvi megszavazását javasolja.

A közgyűlés zajos helyesléssel elfogadja.

Az **elnök** a vezetőség nevében megköszöni az elismerést.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

K. m. f.

Végh János s. k.
másodtitkár-jegyző.

Báró Inkey Pál s. k.
alelnök.

Hitelesítjük:

Dr. Dobránszky Béla s. k.

Tóth Kálmán s. k.

Jegyzet az 5. pont alatti *zárószámadáshoz*: A múlt évi április hó 21-iki közgyűlési jegyzőkönyvben (Lásd „Halászat“ 1915. május 15-iki számában 102. oldalon.) a 14. folyótételszám alatt kimutatott 390 K 90 fillér *pénzkészletmaradvány*, a pénztári naplóba *záradékul* irt számvizsgáló-bizottsági megállapítás szerint, a következő helyeken volt elhelyezve:

a) a M. kir. postatakarékpénztárnál	200— K
b) a Magyar Ált. Takarékpénztárnál	89— ”
c) a pénztárnoknál folyó kiadásokra	101.90 ”
összesen	390.90 K

VEGYESEK.

Halászat a képviselőházban. A kivételes hatalom igénybeveteléről szóló kormányjelentések tárgyalása, az ú. n. gazdasági vita során szó esett február hó 3-án a halászatról is.

Gr. Esterházy Mór képviselő hozta elő; beszédéből idézzük az idevonatkozó tárgyi részt:

„... azt már igazán nem tudom, miért nem történt erélyesebb intézkedés a halászat tekintetében, illetőleg a halgazdaságnak fokozott termelését miért nem tette lehetővé a t. kormány. Éppen a húsdragóság, a depekoráció, a húsnélküli napok — ezzel szemben az elejtett vad csekély volta — parancsolólag tenné szükségessé, hogy a haltenyésztéssel minél intenzívebben foglalkozzunk és minél többet bocsássunk az egyes nagyobb fogyasztási gócpontok rendelkezésére.

Igen tanulságos e tekintetben Bécs városát nézni. Ott mult őszszel Weisskirchner polgármester beadványt intézett az osztrák miniszterelnökhöz, a melyben kegyetlenül panaszkodik a miatt, hogy a hal ára 2:30—2:50—3— K, tehát túl magas, jölehet a hal ára maximálva nem volt. Ezt túl magasnak tartja és azzal érvel, hogy mesterséges takarmány alig szerzhető be: tehát nem indokolt az áremelés. Ez szerintem tarthatatlan teória. Mondott egyebet is, a mi az illető lapban nem volt elmondva.

Az egyik lap december 29-én kelt, a másik pedig, a Fischerei-Zeitung, — ez egy tekintélyes nagy szaklap —, január hó 16-án.

„De nálunk is igen könnyen előállhat az eset, hogy egyes urak a Weisskirchner-féle teóriával jönnek és szidják a magas halarat, holott gyakorlatilag úgy áll a dolog, hogyha egy hízlalásra berendezett halgazdaságnak őszszel még megvan egyetlen egy pontya, az annak a jele, hogy ott a halat csakugyan hízlalták, mert etetés nélkül, természetes táplálkozás mellett éhen vesz a ponty nemzeti-ségi különbség nélkül. (Úgy van! Derűltség.) És ha a t. kormány e tekintetben a kivételes hatalom alapján keveset rendelkezett, akkor, azt hiszem, az őszszel a haltenyésztés terén ilyen Weisskirchner-féle teóriáknál egyebet nem fogunk produkálhatni, ezek pedig igen szépen odaillenek asztaldíszül azon két kis asztalkára, a melyekről a polgármester úr ő exczellenciája a multkor oly kedves figyelemmel emlékezett meg, de a mely teóriákból sem az egyik, sem a másik asztalnál jóllakni sem mi, sem a t. polgármester úr nem fogunk.“

Báró Ghillány Imre m. kir. földművelésügyi miniszter úr február hó 11-én válaszolt erre a felszólalásra s a halászatra vonatkozólag a következőket mondotta:

„A halászattal úgy vagyunk, hogy a háború idejében mindazokat az állami támogatásokat továbbra is kiutaltuk, a melyeket béke idejében adunk. Sőt Debreczen városában egy 2000 holdas kísérleti telepet fejeztünk be, a melynek az a nagy célja, hogy az ottani szikes területeket megjavítsa, mintegy vándorhalászattal és egyúttal a 2000 holdon nagymennyiségű halat neveljen.

Gondoskodtunk arról is, a mi máskor nem volt szokásos, hogy lisztporral ellássuk a fiatal növendékeket. Foglalkoztam a hal árának maximálásával is, de a szakkörök részéről különböző oldalról oly sok aggály merült fel, hogy ezt a gondolatot elejtettem.“

A mint tehát ebből a felvilágosításból is kitűnik, bár tagadhatatlan, hogy **gr. Esterházy Mór** képviselő urat felszólalásában a halászat iránt való jóindulat vezette, mégis nem tájékozta magát kellőleg arról, hogy mi történt e téren az országban; e tekintetben utalhatunk még az Országos Halászati Egyesület közgyűlésén tett titkári jelentésre is, a melyet mai számunk a közgyűlés jegyzőkönyve kapcsán teljes egészében közöl.

Szóba került aztán a halászat a képviselőházban még f. évi február 24-én is interpelláció alakjában, a melyet **Polónyi Géza** képviselő intézett a kormányhoz. Beszédének a halászatra vonatkozó része a következő volt:

„Rátérek most egy másik, nem kevésbé fontos dologra és ez a halászat kérdése.

Őszintén megvallom, rendkívül élvezettel tudnám megtenni, hogy a t. képviselőházat nyílt és zárt vizeink faunájáról és a folyók költészetéről egy pár percig mulattassam. Azonban a kérdésnek ezzel a részével nem akarok foglalkozni. Nem a sporthalászattal, a mely szintén számottevő tényező, hanem azzal kívánok foglalkozni, hogy a hal ma már a táplálkozás terén nem szurrogátum, hanem a halkérdés s a haltenyésztés nemzetgazdasági komoly tényező és amellett egy olyan táplálkozási cikk, a mely foszfortartalmával és könnyen emészthetőségénél fogva elsőrendű ételcikké avatja a halat, különösen ott, a hol egyéb animális táplálkozás más okok folytán nehezebb, illetőleg depekoráció állott elő.

Sokat beszélhetnék a halászatról, de csak egy-két gondolatot akarok itt felvetni. Előre kell bocsátanom, hogy *Magyarország közigazgatásában alig van ágazat, a melynek kezelése tekintetében a kormány nagyobb eredményekkel dicsekedhetnék, mint éppen a halászat. Kötelességemnek tartom felemlíteni, hogy a földművelésügyi minisztérium halászati osztályát oly kiváló és önfeláldozó szakemberek vezetik, a kiktől csak mély tisztelettel lehet megemlékezni.* Munkálkodásuk azonban mégis meddő, mert ezen a téren a közigazgatásban a végrehajtás terén nagy bajok és hibák vannak. Hallottuk a t. földművelésügyi miniszter úrtól, hogy ő, gondolom Debreczenben, egy nagy halastavat akar létesíteni. Dícséretes szándék, de ilyen módon nem lehet konkrét, nagy eredményeket elérni. A halászatnak ugyanis Magyarországon három olyan ellensége van, a melylyel ha sürgősen nem végzünk, akkor a kormányzatnak minden igyekezete hiábavaló lesz és Magyarország halállománya elpusztul. Ez a három tényező a következő: Először is a halászat az iparosított államnak minden konzekvenciáját el kell, hogy viselje, mert a szennyvizeknek, a fekáliáknak a folyóvizekben való pusztító hatásáról nincs annak fogalma, a ki nem látta, hogy rövid idő, egy-két esztendő alatt egy folyónak egész nemes halállománya, pl. a ponty teljesen, de teljesen kipusztul, úgy hogy ma például a Nyitra vizében már drága pénzen is alig lehet pontyot találni.

Én magam a földművelésügyi miniszter úrnak köszönettel vett támogatása folytán 20,000 db rákot eresztettem ki ezelőtt több évvel egy rövid folyórészen. Egyetlen egynek még magját sem lehet látni, azon oknál fogva, mert a börgyárak, czukorgyárak, keményítőgyárak, papírgyárak stb. olyan fekáliákat eresztenek és oly mértékben a vizekbe, hogy mindent a világon megölnék. Ha most ezt a két körülményt kiegészítjük még két tényezővel, először is a borzasztó mérveket öltött orvhalászattal, a melynek nincs folyamrendőrsége, hogy ellenőrizze és a rettentő mértékben elszaporodott vidrafajjal, a mely a legvérengzőbb állat, mert akkor is pusztítja a halat, a mikor nem éhes. Ha ezt a három tényezőt látjuk, akkor — méltóztassék elhinni nekem — minden okoskodás és beszélgetés hiábavaló, a míg ezeket a legsürgősebben ki nem irtjuk. Ez pedig tisztán a kezünkben van, tisztán tőlünk függ. A t. kormány megteheti nyomban, hogy a szennyvizek levezetése tekintetében rendelkezik, hogy azok megfelelő fertőtlenítés nélkül ne legyenek a folyóvizekbe bocsáthatók; azonkívül intézkedni kellene, hogy a csendőrség az orvhalászatot jobban ellenőrizze, a gyermekek számára pedig prémiumot kellene adni, hogy a vidrakölyköket kiszedjék: méltóztassék elhinni, hogy ilyen módon rövid három-négy esztendő mulva olyan áldásos eredményekről számolhat be a kormány éppen a halászat terén, hogy szinte majd büszke lehetek rá, hogy ezt megemlítenem szerencsém volt itt a képviselőházban. (Helyeslés a baloldalon.) Ugyebár, ez sem pártkérdés, itt mindnyájunknak egyet kell érteni, hogy ezeket a dolgokat megcsináljuk. (Úgy van! balfelől.)

„Mindezeket elmodva, a következő interpellációt intézem a t. kormányhoz (olvassa):

1. Szándékozik-e a kormány a halállomány pusztulásának sürgős megelőzése, illetve elhárítása céljából a gyárak és egyéb üzemek szennyvizei által okozott vízfertőzéseket megakadályozni s a nagy mérveket öltött orvhalászatnak gátat vetni?”

Az interpelláció a miniszterelnök útján kiadatott az öszkormányának.

A szegedi Fehér-tó mult évi halászatát, mint már a „Halászat” ez évi 3. számában közöltük, a város saját kezelésében fizte és mint az alábbi adatokból kitűnik, nagyon szép eredményt ért el. A halfogást részes halászok végezték kerítőhálóval s varsákkal.

A városi hivatal részletes adatai szerint a kifogott hal súly szerint 13,935·30 kg.-ot tett ki és ennek értékesítéséből befolyt 20,580·47 K; a vállalkozó halászoknak részesedése 7821·47 koronára rúgott, a városnak tehát megmaradt 12,759 K, mihez még a t. főügyész által az orvhalászkóttól beszerzett 108 K járul, úgy hogy az összes nettó bevétel 12,867 koronát tett ki.

A városi kezelés kiadásai hálókra, fuvardíjakra, kimérő s felügyelő személyzet napidíjaira összesen 2434·39 koronát tettek ki, végeredményben tehát a városnak 10,432·61 korona tiszta jövedelme, a közönségnek pedig olcsó hala volt, mert a fentiekből kivételül 1 kg. hal átlag 1·47 koronáért kelt el, a mi a mostani viszonyok között nagyon is olcsó ár.

De még így is a jövedelem elég tekintélyes ahhoz képest, hogy eddig ez a vízzel borított, több mint 2000 kataszterhold terület a halászatból egyáltalán semmit, száraz években pedig legeltetés révén alig hozott 2000 koronát. Nagyon ajánlatos volna ezek után a tónak, még a mai vad állapotában is, *gyorsan növevő*, nemesített pontyvadékkal való benépesítése oly mértékben, hogy a tavasszal behelyezett ivadék ószre már piaczi anyaggá növekedjék. Azzal a most elért hozamot és jövedelmet is bizonyára meg lehetne többszörözni.

Berlin város halaukczióján 1915-ben augusztus havától december végéig pontyban 2696 mázsa (50 kg.) forgalmat értek el. Az árak a mázsánkénti 105 márkás maximális ár életbeléptetéséig az egyes hónapokban 50 kg.-ként a következők voltak:

Szeptember 1915:

Élő tükrősponty 20—120 db	95—125	márka
Élő pénzesponty 40—60 "	100—116	"
Kevert élő ponty 25—120 "	99—120	"

Október 1915:

Élő tükrősponty 25—120 db	92—114	márka
Élő pénzesponty 40—120 "	94—107	"
Kevert élő ponty 25—120 "	92—111	"

November 1915:

Élő tükrősponty 10—120 db	85—120	márka
Élő pénzesponty 35—107 "	95—107	"
Kevert élő ponty 20—120 "	94—118	"

December 1-től 11-ig:

Élő tükrősponty 20—120 db	95—120	márka
Élő pénzesponty 20—80 "	100—111	"
Kevert élő ponty 20—100 "	95—113	"

December 13-án életbe lépett a 105 márkában megállapított maximális ár, melyet nagyságra való tekintet nélkül fizettek.

A havi forgalom élő pontyokban a következő volt:

Augusztus—szeptember	511—	márka
Október	355—	"
November	624·50	"
December	1202·50	"

Összesen ... 2696— márká

Külföldi áru teljesen hiányzott. A mint látható, az egyes félések árai között nincsen jelentékenyebb különbség, legjobban a tükrőspontyot fizették.

Budapesti halpiacz. Most az egyszer ismét a kivétel erősítette meg a szabályt. Mostanáig ugyanis hosszú évek óta a február hónap *árdragító* volt a halpiaczon. Ez évben a Duna beállt apadása folytán, váratlanul jó fogásokat értek el halászaink, ennek következtében minden fajta folyami hallal bőven láthatóak el a budapesti piaczot. Így mint lényegesen olcsóbb, a jegelt hál fogott jobban és a tenyésztett, élő el volt hanyagolva.

A beállt újabb áradás azonban ismét véget vetett a bő fogásoknak. A jegelt készletek fogytán vannak s az árak ismét emelkedőben. Újra a tenyésztett halra kerül a sor, mely állandóan kapható. De tenyésztőink készletei csökkenőben s alig hihető, hogy az idei késői hűsvéti szükséglet fedezésére elég maradjon azokból.

Ennek ellensúlyozására meggondolandó volna, hogy, tekintettel a háborús húsinségre, nem volna-e tanácsos ez évben a nyílt vizek tilalmi idejét felfüggeszteni, vagy legalább is megrövidíteni, mert folyamaink, évek óta tartó magas vízállásaik folytán, nincsenek kellőképp ki-halászva; azokban több a hal, mint az előző tíz évben bármikor.

Állításomat igazolja az a tény, hogy az utóbbi évben, ha ritkán és rövid ideig, folyamainkon apadás, azaz halászatra kedvező vízállás állott be, mindig tömeges volt a halfogás az egész vonalon. Még inkább be fog ez következni, mihelyt a szárazabb időjárás meghozza folyamaink tartós és nagyobb apadását. Már a mostani rövid pár napig tartott alacsony vízállás is mutatta, hogy Dunánk eddig sohasem tapasztalt bő süllőállományt rejt magában.

A most következő időszak, a szárnyasok és vadnak hiánya, továbbá a beálló bőjti idő a hal élénkebb fogyasztását szokta előidézni, a mit a mostani hústalan napok még inkább fokoznak. Ezért ismét élénkebb kereslet várható a piacon.

A budapesti piac halárai nagyban:

Kecsege nagyság szerint	8.— 9.—	K
Süllő, nagy	8.— 10.—	"
" , közép	5.— 8.—	"
" , apró	3.— 5.—	"
Ponty, élő, nagy	3:70— 4.—	"
" " , közép	3:20— 3:60	"
" " , apró	2:80— 3:20	"
Ponty, jegelt	2.— 3:40	"
Harcsa, vágó	10.— 12.—	"
" , közép	6.— 8.—	"
Csuka, élő	3:20— 5.—	"
" , jegelt	2:40— 3:60	"
Czompó	2:80— 3:40	"
Kárász	1:80— 2:60	"

C.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Anyagtorlódás miatt némi türelmet kérünk a cikkek közlésénél.

Rákot

szállít holtmedrekbe, tavakba, jól tenyésztő kecske-rák fajtából; a rák idényében, 5 kilós postakosarakban, fogyasztásra is szállítok.

Ikrás rákokat 10 fill.-ért, ivadékot szállít 4 fill.-ért
STÖGERMAYER ANTAL, SZOLNOK.

Csillagfürtöt

haltakarmányozás céljaira
bármikor szállíthat
MOLNÁR LAJOS bizományos, NYÍRBÁTOR.

PONTYIVADÉK ELADÓ

5—7 dekás pikkelyes és tükrös,
mintegy 200 q, kitűnően fejlett.

Haltenyésztő Részvénytársaság,
Budapest, V. kerület, Béla-utca 8. sz.
Telefon: 79—46. Telefon: 79—46.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgöncyzím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.